

REDACTIE

E. HEIMANS, Amsterdam, en JAC. P. THIJSSSE, Bloemendaal.

ADRES DER REDACTIE:

PLANTAGE MUIDERGRACHT 55, AMSTERDAM.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 3.60.

Waarde Lezers.

Wij kondigen U een verandering aan van *De Levende Natuur*. De uitgever had ze al veel eerder gewild; evenzeer als wij; maar wij zagen er tegen op, door onzen weinigen vrijen tijd. Nu moet het maar!

Twee maal zeven jaar is ons Tijdschrift nu oud; een mooie leeftijd en: door en door gezond.

Zooals het oeverriet de maat suist bij het dansen der blauwe libellen, zooals de jonge bladeren sidderend den grondtoon fluisteren bij het lied van den zanglijster, zoo hebt ge vaak in ons tijdschrift het oermotief der Eeuwige Schepping hooren ruischen: En de cel was volgroeid, en voelde, dat haar tijd was gekomen; zij deelde zich en werd dubbel; en de twee dochters waren innerlijk en uiterlijk gelijk aan de vroegere moeder, alleen wat kleiner; maar ook zij groeiden snel, gevoed door de omgeving en bleven bijeen, en ook zij werden groot en deelden.

Gelijk zoo'n levende cel met een gezonde kern, zoo deelt zich met zijn vijftiende jaar het maandschrift *De Levende Natuur* in tweeën. In plaats van eens, zal het voortaan twee maal per maand verschijnen en op beter papier; in plaats van éénmaal twintig bladzijden druks, komen er twee keer twintig; maar iets kleiner.

De uitgever heeft nog ruimer plannen; hij neemt zich voor aan de abonné's goede natuurboeken voor veel geringeren prijs te leveren dan aan anderen;

een soort premiën dus; en misschien ook nog op den koop toe mooie en geïllustreerde vertalingen; maar dat moet hij later zelf maar eens vertellen, met de stukken er bij als bewijs.

Tot het besluit, ons tijdschrift in het vervolg niet meer in groot-folio te geven, zijn wij gekomen door de klachten, dat het tegenwoordig formaat zoo onhandig is, dat een aflevering als lectuur op reis meegenomen, altijd boven een jaszak uitsteekt, dat een gebonden exemplaar haast in geen enkele boekenkast en niet op een gewoon rek kan staan; ook, en dat is betere reden, dat kleine en fijne pentteekeningen, die wij zoo broodnoodig hebben, op zoo'n groot vel papier vaak veel minder goed uitkomen dan ze verdienen; wat onze teekenaars meer dan eens ontmoedigd heeft.

Mocht er gebeuren wat wij stellig verwachten, dan zal deze eerste deeling, die eigenlijk een vermenigvuldiging is, nog vóór het derde zevental jaren is volbracht, door een tweede en dan zonder verdere prijsverhooging gevolgd worden, dan is *De Levende Natuur* een flink weekblad geworden; wat wij, en zeker ook anderen met ons, die hem sedert lang, misschien sedert zijn geboorte hebben gekend, nog hopen te beleven. Daartoe is voeding noodig, voeding door de omgeving, nu sterker dan voorheen, straks nog sterker dan nu.

Lezers, gij die met *De Levende Natuur* zijt mee-gegroeid in natuurkennis en natuurliefde, en gij die

met hem zijt groot geworden, nu al vader of moeder, al vergrijsd misschien zooals wij, gij zult ons tijdschrift ook in zijn nieuwen vorm en al is het niet meer zóó goedkoop, niet loslaten; maar wat wij U dringend vragen willen: Blijf ons vooral steunen door toezending van kleine berichtjes over *eigen* waarnemingen en vondsten in ons vaderland of daar buiten. Wek daartoe ook anderen op, en, als ge tijd en lust hebt, help ons dan ook een enkelen keer met grootere bijdragen over uw eigen studiën en ervaringen in en met de natuur; ook teekenaars (vooral met de pen) zien wij zoo heel graag tot ons komen, in het vervolg nog meer dan tot nu toe, want wij zullen trachten ons tijdschrift ook bevorderlijk te doen zijn voor het teekenen, vooral voor het teekenen naar voorwerpen in huis en school; om ook op die wijze den schoonheidszin bij jonge menschen te ontwikkelen.

Dat studeeren, teekenen, kweeken, fotografeeren brengt meestal kosten mee voor reisjes of materiaal. De uitgever heeft op zich genomen voortaan voor elke bijdrage, groot of klein, honorarium te zenden (berekend tegen f 2 per bladzijde, teekening inclus), aan ieder, die niet bij zijn bericht of opstel schrijft, dat hij geen geldelijke belooning wenscht, of dat hij die liever in den vorm van boek- of plaatwerk ontvangt.

Er is nog een kleine wijziging te vermelden, die deze groote verandering en nog meer uitbreiding

in de toekomst mogelijk maakt. Wij, Thijssse en ik, zullen in het vervolg uitsluitend tot taak hebben te zorgen voor goede kopy in voldoende voorraad; al het overige: zorg voor tijdig verschijnen, laatste correctie, honoraria, terugzending van niet geschikte artikelen, opgaaf en afschrijving van abonné's en nog zoo veel meer, zal, te beginnen met het 15de deel, behartigd worden door de administratrice van *De Levende Natuur*: Mevr. Versluys-Poelman. Aan haar adres: 2de Oosterparkstraat 223, Amsterdam, behoort dus voortaan alles gezonden te worden behalve artikelen en berichten, vragen om inlichtingen over planten, dieren of delfstoffen, aquaria, e. d. of natuurvoorwerpen zelf. Voor dit is voorloopig het adres: Plantage Muidergrecht 55, A'dam.

En nu, aan het eind van ons veertiende jaar nog iets, dat ook al vroeger had moeten gebeuren. Wij vragen beleefd excuus voor enkele, neen, voor vele nalatigheden bij het vervullen van beloften, bij het beantwoorden van brieven, vragen om inlichtingen, enz.; ons al onze slordigheden en tekortkomingen te vergeven, dat ware te veel gevraagd; maar in het vervolg zal het beter gaan. Hartelijk danken wij, ook hen, die ons voortaan niet meer kunnen volgen, voor hun steun in allerlei vorm en vooral voor de vele innige en bemoedigende brieven, die van waardeering spraken en van belangstelling in ons werk getuigden.

HEIMANS EN THIJSSSE.

SCHORREN EN SLIKKEN.

(Vervolg van blz. 184).

Nog beter dan door de plaatsbepaling: „tusschen slikke en dijk,“) kan iemand, die nog nooit kennis met de schorren heeft gemaakt, zich er een flauwe voorstelling van vormen door bijgaande schets. Het wit op den voorgrond is de kleigrijze slik, daarachter begint met hokken en hoeken de groene schorre; die reikt tot aan den dijk en het duin op den achtergrond.

Die naam *Schorre* is een beste, leerzame naam; het is inderdaad een geschoren land, dubbel geschoren nog wel door de schapen en door het zoute water. Wie weet, hoe schapen grazen, zal niet verwachten op de schorre iets groens te vinden, dat hooger dan vijf centimeter reikt; en wie gezien heeft, hoe bij hoogen vloed de korte kittige golfjes elk sprietje van de zoo ondiep bedolven schorre heen en weer slaan en ten slotte knikken, zal begrijpen dat er geen opgaand gewas op kan groeien. Door samenwerking van die twee is de schorre zoo mooi effen als een gazon in een Engelschen tuin, waar tweemaal

daags de rol over heen gaat; en zoo dicht staat er ook het gras.

Maar het is geen gras alleen, wat er zoo kort en zoo verbazend dicht opeen gedrongen groeit. Dat doen u al de van verre bemerkbare wisselende tinten van den bodem vermoeden. Wilt ge u overtuigen, dat die verschillende tinten veroorzaakt worden door het dicht bijeen groeien van andere planten tusschen het gras, dan zult ge op een zeer ongewone manier moeten botaniseeren; en wel met de neus op den grond. Op de hurken gaan zitten, is heusch niet voldoende; ook al zijt ge niet bijziende; want wat daar tusschen het schorre-gras groeit is zulk dwergachtig goedje, dat ge nog beter doet, met een vergrootglas den grond te bekijken, alsof het een studie van lever-mossen was.

De grootste schorre-kleurder, die donkere kringen en plakken op het groen vlekt, is een klaversoort, de aardbeiklaver, een ware klei-klaver, die van vochtigen zwaren grond houdt, liefst met wat zout